

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v torek, dne 13. decembra 1932.

Štev. 143.

Preslišani protesti

Je pač tako, da javnost sliši in upošteva samo proteste, ki so izrečeni na vso moč glasno, pa naj bodo tudi le malo, ali nič utemeljeni. Protesti pa, ki se opirajo le na silo svojih argumentov, se kaj radi preslišijo in kaj se tudi ne bi, ko pa niso tako glasni, da bi motili in razburjali javnost. S stališča komodnosti je takšno ravnanje javnosti in odgovornih činiteljev razumljivo, zato pa je tem bolj napačno z ozirom na napredek naroda. Kajti glavni protesti izhajajo navadno od ljudi, ki mnogo govorijo, pa malo delajo, tihi in utemeljeni protesti pa od ljudi, ki malo govorijo, a zato tem več ustvarjajo. Ti drugi so ljudje, ki so tihi in vztrajni delavci, ki so pravi pionirji narodnega napredka, ki dvigajo njegovo narodno gospodarstvo in ki mu množijo njegovo materialno in duhovno kulturo. Ti ljudje se resnična sila naroda in narod, ki hoče napredovati, mora v prvi vrsti gledati na to, da te ljudi podpre in da jim čim bolj olajša njih delo, ker vsaka podpora tem ljudem se bo v resnici obrestovala in povečala silo naroda.

Takšni tihi in ustvarjajoči delavci so tudi naši slovenski trgovci. Kljub vsem težkim časom pogumno vztrajajo na svojih mestih in skrbe, da ne zastane naše gospodarstvo. In čeprav komaj še vzdržujejo silovit pritisk gospodarske stiske, vendar še skrbe za socialno peno brezposelnih, kakor je prav te dni dokazal njih oklic ljubljanskemu prebivalstvu. Prav tako pa še tudi v nezmanjšani meri vrše tudi vse svoje kulturne dolžnosti. In kakor vse druge, tako vrše vzgledno tudi vse svoje državljanske dolžnosti in so naravnost primer vedno lojalnih, vedno zvestih državljanov. Ta lojalnost jim je že skoraj prešla v meso in kri, vsled česar z največjo potrpežljivostjo prenašajo vse težave dneva. Vse pa kaže, da se ta njih lojalnost in mirnost že skoraj napačno tolmači in da že nekateri mislijo, da trgovstvo sploh ne tare nobena nadloga, ker se ne sliši od njih tako glasnih in tako kričaških protestov, ki bi razburili javnost.

Če se ne slišijo glasni in bučni protesti, se pa slišijo zato tem bolj utemeljeni protesti. Na velikem manifestacijskem zborovanju v Mariboru so bili povedani ti upravičeni protesti, na obnem zboru Zveze slovenskih gremijev v Laškem so bili ti protesti podprti z argumenti, ki stoje ko skala trdno, in na predsedstveni seji v Celju so bili v petek znova obnovljeni in znova podkrepljeni z neovrgljivimi dokazi njih upravičenosti. A vsa peza argumentov menda ne pomaga, če niso argumenti prenešeni na ulico, če ne postanejo krik ulice. Kajti drugače si res ni mogoče misliti, kako morejo biti tudi ti najbolj tehtni protesti preslišani. Še manj pa je razumeti, da so se preslišali ti protesti, ker so bili večinoma vsi utemeljeni tudi z argumenti, ki branijo javne interese. Na vse zadnje ne bi nič rekli, če bi ostala javnost tiha, kadar branijo trgovci le svoje najbolj ozke interese. Toda protesti, ki so bili izrečeni na vseh treh velikih zborih trgovstva, so bili tudi v javnem interesu in javnost si sama sebi škoduje, če presliši te argumente.

Kaj je morda v interesu javnosti, če ubija šušmarstvo obrt in trgovino? Kaj je morda v interesu javnosti, če kupuje od krošnjarjev za drag denar slabo blago? Kaj je morda v interesu javnosti, če preplavljajo naše kraje tuji potniki, dečači pa so brez posla? Kaj je morda v interesu javnosti, če ima naša banovina prvenstvo pri izterjavanju davkov, da pada konkurenčna sposobnost slovenskega gospodarstva? Kaj je mar v interesu javnosti, če se množijo neprestano število konkurzov in prisilnih poravnjav, ker ne more več slovenska trgovina vzdržati pritiskov? Kaj so v interesu javnosti razni karteli, pasivnost socialnega zavarovanja, preburokratična uprava itd.?

Proti vsemu temu pa veljajo protesti trgovstva, ki si je zapisalo na svoj prapor

samo stvari, ki so v interesu vsega gospodarstva in vse javnosti. Zato pa greši javnost nad samo seboj, če presliši te proteste in če jih ne usvoji za svoje.

Kaker že povdarjeno. Slovenski trgovci je tih delavec, zaveden narodnjak in lojalni državljan. Zato on sploh nerad protestira, zato potpi do skrajnosti, dokler sploh še more potrpeti. Zato je jasno, da mora biti že stiska na višku, kadar se začne h protestu slovenski trgovci, takrat je že sam njegov protest dokaz, da so se težave nakopičile do te mere, da sploh ne more več iti tako naprej.

In do takšnega stanja smo danes prišli. Na vsakem sestanku trgovcev se to vidi, vsako zborovanje trgovcev to potrjuje. Bilo bi dobro in zdravo, če bi merodajni činitelji bili na teh sestankih, potem bi se takej prepričali, da ni niti ene zahteve

trgovstva in niti enega njegovega protesta, ki ne bi šel iz srca vsem. Potem bi spoznali, da trgovec v resnici protestira le takrat, kadar je prišla sila do viška in kadar se protest poraja spontano in splošno pri vseh. Potem pa bi spoznali tudi to, da se takšnih protestov ne sme preslišati, ker bi bilo že škodljivo za javnost in narod, če bi tudi ti najbolj utemeljeni protesti bili zaman.

Zato ne preslišite več protestov, zato ne preslišite več zahtev, ker resnična stiska je rodila te proteste in najčistejši ozir na blagor celote je postavil te zahteve! Naj se ne sodijo protesti le po kriku, ki ga izzovejo na ulici, temveč naj se upošteva tudi protesti, ki ne kriče, a zato tem bolj zgovorno govorijo s silo svojih argumentov. Samo s silo argumentov pa brani svoje stališče slovensko trgovstvo.

Izgube naših sadnih izvoznikov.

Denarne težkoče po dovršenem izvozu sadja

V T. L. z dne 22. novembra sem pisal o katastrofalni bilanci našega izvoza sadja v vse severne dežele, med katerimi je bila Avstrija še najbolj ugodna. Resnica je namreč taka, da za gotov denar ali fiksnih ni skoraj nihče nič kupil, marveč so morali naši izvozniki na svoj riziko pošiljati v komisijo. Kar so poslali v Nemčijo, v glavnem v Berlin, Monokavo, Lipsko, Breslavo, Hamburg... je prineslo našim izvoznikom le katastrofalno nesrečo, kajti prodajalec jim niso izdržili za blago niti za vse troške. Enako je bilo s Poljsko in ne dosti bolje s Prago.

Kako je bilo na Dunaju, sem povedal v omenjenem dopisu. Ali po dokončani kupčiji je nastala druga težava: kako spraviti avstrijske šilinge v obliki dinarja domov? V avstrijsko-jugoslovanskem kliringu je kurz 12:516 za 100 Dinarjev. Toda v tem kliringu ni bilo mogoče ničesar poslati, ker je naš saldo — pasiven, t. j. pri naši Narodni banki ni vplačil za Avstrijo v toliki meri, da bi naši izvozniki mogli priti tu do plačila. Kdor je vplačal pri avstrijski Nationalbanki šilinge, so zdaj še vedno tam, ker naša Narodna banka nima za avstrijski račun dovolj dinarskih vplačil.

Zato posluje poleg avstrijske Narodne banke tudi tisti dunajski »Giro & Kassenverein«, ki posreduje plačila v takozvanem zasebnem kliringu, kakor sem razložil v tem listu meseca avgusta. — Toda kaj se tu godi? Vse vkup je le komedija na stroške naših upnikov. Kdor se oglasi pri tej »posredovalnici«, dobi za kak teden kak naslov avstrijskega upnika napram kakemu kupcu pri nas, in potem se je treba spraviti v pogajanja s takim zasebnim upnikom, ki pa hoče položaj samo grdo izkoristiti. On da na razpolago kakšne male vsote v raznih mestih Jugoslavije, ki so navadno tako neznatne, da se sploh ne splača računati z njimi, a po vsem vrhu še po nesramnem kurzu: ki se je sukal vedno okrog 14 šilingov za 100 naših dinarjev. Torej ne samo izgube pri našem sadju, marveč na koncu še tako odeduštvo pri menjanju šilingov za dinarje. — Ko pa Avstriji dinarje kupujejo, ne dajo zanj več nego sedanji kurz 9'49 šil. za 100 Din. Ali ni pomoči zoper take razmere?

Nekatere banke so si bile prav za sadne transakcije oskrbele že tekom poletja v Jugoslaviji pri svojih podružnicah ali afilijacijah večje vsote dinarjev, toda izpod šil. 13-70 niso izdale niti enega nakazila, po vsem vrhu še svoje nemale provizije. Tudi ta denar je stal najmanj 14 šil. za 100 Din. — Na take načine so bili naši izvozniki odirani.

Toda najlepše je to: da imajo mnogi naši izvozniki, med njimi so velike zadrage, ki imajo še zdaj milijone dinarjev na Dunaju, pa še ne vedo, ali jih v doglednem času dobijo v reke. Mnogi izvozniki pa imajo sploh še sitnosti s svojimi prodajalci, ki so blago že davno prodali, pa imajo zdaj

vse polno izgovorov, da izplačila in celo obračune zadržujejo. Nekaj izvoznikov še danes postopa po Dunaju, po dunajskih sadnih trgih, ter moledujejo za svoj denar. Zdaj se jim kaže nevesela perspektiva, da jim njihovi prodajalci napovejo konkurz ali poravnavo. Svetovna kriza, sedanje kalamitete na sploh so najboljši zagovor za vsak podoben korak trgovcev, in zdi se, da mnogi kar izkoriščajo sedanji svetovni položaj. — Iz vsega tega sledi za naše izvoznike tale pouk za bodočnost: predno v prihodnje začnete zopet pošiljati v severne dežele svoje blago, premislite dobro, komu ga zaupate. Brez zanesljivih zastopnikov na trgih samih nikar spuščati se v trgovske zveze...

Tudi kliring z Nemčijo je že davno za nas pasiven. Če pri Narodni banki vložite svoja plačila za Nemčijo, ni s tem še nič opravljeno, dokler ne bo imela Narodna banka vplačanih dovolj nemških mark za Nemčijo. Poznam primere, da so bili pri Narodni banki že pred tremi meseci vloženi zneski, ki so bili nemški državni banki tudi pravilno javljeni, ... ali izplačilo ni v Nemčiji moglo biti izvršeno, ker ni pri naši Narodni banki dovolj vplačil v markah. In tako naši interesenti zaman čakajo na izvršitev naročil, celo za taka dela, za katera jim grozi velika škoda v obliki — takozvanih penale. Zato morajo biti naši obrtniki stokrat bolj previdni, predno sklepajo pogodbe za razna večja dela, za katera morajo imeti material iz Nemčije, ki je sicer tudi v dveh mesecih poskočil v cenah do 30%. Pozor torej! A. G.

Razširjenje zasebnega kliringa na Madjarskem

Zasebni kliring, ki je obstojal za bombaž in kovine, je sedaj razširjen za uvoz vseh sirovin. Sedanja praksa podeljevanja deviz po prisilnem kurzu s strani Narodne banke je doživela popoln neuspeh. Čeprav je vladalo med izvozom in uvozom gotovo ravnovesje, ni mogla Narodna banka dati potrebnih deviz niti za nakup sirovin. Industrija je bila vsled tega prisiljena, da potrebne devize nabavlja na skrivaj na črni borzi z doplačilom v višini 28 do 30 odstotkov. Nova madjarska uredba je v glavnem sestavljena po avstrijskem vzorec. Zvezo med uvoznikom in izvoznikom bo tvoril kompenzacijski urad, ki se ustanovi pri madjarski Narodni banki. Temu oddelku bo izvoznik agrarnih pridelkov še nadalje odstopal 20 odstotkov deviz po uradnem tečaju, ostali znesek pa mu bodo izplačevali denarni zavodi po nalogu urada z doplačilom, to je s plačilom razlike, ki obstaja med uradnim in neuradnim tečajem. Uvoznikom pa se bodo dajale devize (razen kvote, ki je namenjena za druge namene) proti doplačilu, ki se bo gibalo z ozirom na vrsto blaga med 12 in 17 odstotki.

Fr. Zelenik:

V drugo smer

Neprestano slišimo stokanje in pritoževanje radi krize. To pritoževanje pa ni novo, niti ni posebnost današnjih dni, temveč so ljudje vedno stokali, toda prejšnje čase niso poznali krize, ampak le »slabe čase«. Danes smo moderni, kakor je beseda kriza moderna in vse govori o njej, kakor se vse igra z »Jo-Joc«. Med temi stokači je mnogo takih, kateri bi se nikakor ne smeli pritoževati.

To neprestano tarnanje je popolnoma neumestno, ker povečuje itak že preveč razpaslo malodušnost in poltačenost. Istina je, da nastalega zastoja v gospodarskem življenju ne moremo zanikati, istina tudi je, da bi ga ne spravili s sveta, če bi si nataknil še tako roznata očala in bi pridigovali o zlati zarji na gospodarskem obzorju, ali še večja istina je, da s črnogledostjo le povečujemo itak že preveč vladajočo petrost in ubijamo vsako upanje na boljše dni in pravim, da naravnost oviramo vsak poizkusni korak do rednejših razmer. Dovolj je, da občutimo razmere, pa ni potrebno, da o tem vedno brbramo. Ali bo vsled neprestanega pritoževanja kaj boljše?

V »dobrih časih« je znal vsak gospodariti in trgovati, tiste čase smo imeli »odlične« in uspešne gospodarje in gospodarske strokovnjake, kateri pa so popolnoma odpovedali z nastopom neugodnih prilik, ki so zahtevale ne samo znanja, ampak tudi napora; taki strokovnjaki so nam povzročili težke izgube.

Kdor zna gospodariti in voditi v slabih časih, kdor ne izgubi glave in polja ko vlada kriza, ta je resnična veličina in na svojem mestu.

Kljub krizi so trgovine, katere imajo vseeno odjenalce in delajo razmeroma dovolj dobro, lastniki so optimisti in ne tarnajo, ampak se trudijo z vsemi silami. Kdor ima ušesa in oči, naj gleda in opazuje, kako delajo lastniki teh trgovin. Zakaj je v eni trgovini prilično dovolj odjemalcev, druga trgovina iste stroke je pa tako rekoč prazna?

S tarnanjem o krizi in slabih kupčijah kvari trgovec razpoloženje svojih odjemalcev in svoj kredit!

Stopiš v trgovino, pa ti gospodar, s katerim si osebno znan, začne govoriti o slabi kupčiji, da kupcev ni, da ljudje ne kupujejo itd. Vzame ti še to malo veselja do nakupa in si misliš, če se drugi tako omejujejo, pa še jaz ne bom kupil, ker za silo bom že izhajal s tem, kar imam.

Neki trgovec je strašno stokal o slabih kupčijah zastopniku neke industrijske firme, katera je zaupala prilično znaten znesek temu trgovcu. Ta zastopnik je potem z veliko skrbjo poizvedoval okoli, če ni terjatev v nevarnosti in kako bi se zavaroval pred izgubo.

Navedel sem le dva primera iz življenja in že s tema dvema sem dovolj pokazal, da trgovec sam sebi škoduje s stokanjem in tarnanjem. Če imaš pred seboj zastopnika finančnega ministra oziroma njegovih naprav, stokaj v božem imenu, da se boš celo kamenju smilil, ne stokaj pa strankam in zastopnikom dobavljajočih firm.

POBOLJŠANJE SVETOVNE PROIZVODNJE

Berlinski institut za konjunkturo je izračunal, da znaša indeks svetovne produkcije (1928 = 100) v septembru 70.7, napram 66.6 v juliju, ko je bil indeks najnižji od 1. 1919 sem. Najbolj se je poboljšal indeks za tekstilno stroko in sicer od 88.6 na 97.9. Za posamezne države se je indeks spremenil od julija do septembra takole: Zedinjene države Sev. Amerike od 52.3 na 59.0, Nemčija od 51.9 na 55.6, Francija od 72.7 na 74.2, dočim je angleški indeks ostal neizpremenjen.

Vprašanje kliringa z Italijo

Beograjski »Trgovinski glasnik« razpravlja na uvodnem mestu o klirinškem prometu z Italijo ter se izjavlja za svobodni transfer z Italijo. Svoje stališče zagovarja nekako takole:

Klirinški sporazum z Italijo je stopil v veljavo dne 1. novembra in traja dva meseca. Če se ne odpove, potem se avtomatično podaljša še za en mesec. Do 15. t. m. bi ga torej bilo treba odpovedati.

Kliring, ki ga je sklenila Italija z nami, je za trgovinske odnose Italije izjema. Italija ga je uvedla, da zagotovi izplačilo italijanskih terjatev, ki so bile pri nas blokirane. Zato je Italija zahtevala, da se od našega izvoza izhajajoča izplačila plačajo našim izvoznikom le v višini 15 odstotkov, dokler ne bodo vse italijanske terjatve poravnane. Kakor mislijo strokovnjaki, se bo to zgodilo v dveh mesecih in zato je menda tudi bil klirinški sporazum sklenjen le za dva meseca. Ko bodo italijanske terjatve poravnane, potem smo pred alternativno: Ali ostanemo pri kliringu s povečanjem odstotkov, ki jih takoj dobe naši izvozniki ali pa se odločimo za svobodni transfer deviz v odnošajih z Italijo. Zdi se, da je dru-

ga rešitev za nas boljša. Predvsem zato, ker je klirinški promet v Italiji izjemen, vsled česar smo v neugodnem položaju proti tujim izvoznikom, ki nam konkurirajo na italijanske trge. Kliring pa je neugoden tudi zato, ker povzroča razne omejitve in formalnosti v mednarodni trgovini, ki so posebno neugodne za deželo, ki nima trgovinske bilance uravnovešene.

Pač pa je treba rešiti še drugo važno vprašanje: če je namreč mogoče, da imamo s samo eno državo svobodni transfer deviz, ki izhajajo iz blagovnega prometa, dočim veljajo proti drugim državam devizne omejitve. Ali ni ta dvojna praksa v nasprotju z načelom klavzule največje ugodnosti. Po mnenju »Trgovinskega glasnika« je mogoče to vprašanje rešiti na ta način: Sporazum bi bilo treba postaviti tako, da bi dovolili italijanskim izvoznikom svobodni transfer v okviru deviz, ki jih dobimo od izvoza svojega blaga v Italijo. Takšno formulo bi mogli ponuditi vsem državam, ki bi zahtevale od nas sličnih ugodnosti. Ta formula je pripravna in ugodna in z njo je mogoče rešiti juridično vprašanje, ki se postavlja.

Kako dvigniti odjem obrtniških izdelkov

Posnemanja vreden koeak hrvatskih obrtnikov

Kakor smo že poročali, prirede hrvatski obrtniki v proslavo 25-letnice Zveze hrvatskih obrtnikov o binkošnih v Zagrebu veliko obrtniško razstavo, ki bo največja, kar jih je sploh bilo na Hrvatskem. To razstavo hočejo hrvatski obrtniki uporabiti tudi za čim uspešnejšo propagando svojih izdelkov in v ta namen je izdal Osrednji odbor za obrtniško razstavo v Zagrebu apel, ki je vreden, da se po njem ravna tudi slovenski obrtniki. V tem apelu se med drugim pravi:

Angleži imajo zelo dober pregovor: Nisem tako bogat, da bi smel kupovati slabo blago! Ta pregovor ima globok smisel. Kdor prepoceni kupuje, ta drago plačuje, ker je prepoceni blago navadno tako slabe kakovosti, da velja kupca več kot dobro blago po navadni ceni. V današnjih časih, ko se je nesolidna konkurenca silno razpasla in ko so trgi preplavljeni z blagom, ki je delano le za na oko, je kupec v veliki težavi, da prav zadene, katero blago je solidno in dobro in katero ne. Na vse zadnje tudi ni zahtevati, da bi kupec poznal kvaliteto blaga. Znano je dejstvo, da bi marsikateri kupec rad plačal tudi nekaj več, če gotovo ve, da dobi res dobro blago.

To gotovost pa bo mogel dobiti kupec na razstavi hrvatskih obrtnikov, ki bo v binkošnih v Zagrebu. Vsak, kdor si misli nabaviti katerikoli obrtniški izdelek kakor: hišno pohištvo, predmete za kopalnico, obleko, čevlje, sploh katerikoli predmete, ki so potrebni v uradu, gospodinjstvu, hišah in delavnicah, naj te predmete

naroči brez vsakega strahu in v gotovosti, da bo dobil le dobro blago, če bo naročil blago pri kateremkoli obrtniku ali pri Osrednjem razstavnem odboru toda le pod pogojem, da bo to naročeno blago sprejel le, če bo razstavljeno na razstavi. To je važno zagotovilo, ker bo posebna komisija strokovnjakov pregledala vsak predmet, ki pride na razstavo in šele če bo komisija ugotovila, da je izdelek v resnici dober, bo tudi razstavljen. Če bo torej izdelek obrtnika slab, potem tudi ne bo sprejet na razstavo in naročilo ne bo veljavno, ker ne bo izpolnjen glavni pogoj, da je blago razstavljeno.

Na ta način se nudi v resnici vsakemu kupcu prilika, da kupi res dobro blago, ker bo blago kontrolirano od obrtnikov samih, ki imajo ves interes, da ostane sloves njih izdelkov dober. Prepričani smo, da bi imela slična akcija tudi za naše obrtnike največji uspeh in zato bi bilo dobro, da bi tudi naši obrtniki poskušali na ta način propagirati svoje blago. Našim obrtnikom bo to tem lažje, ker je na ljubljanskem velesajmu itak že dovolj prilike za takšno propagando. Potrebno pa bi bilo, da bi bil dan obrtnikom v ta namen na razpolago cel paviljon in da bi tudi pri nas vsak kupec videl na razstavi blago, ki ga je naročil. Upamo, da vzgled zagrebških obrtnikov ne bo zaman in da se bo tudi pri nas udomčila ta najbolj uspešna propaganda za domače blago, da dobi kupec gotovost, da bo njegovo naročeno blago vsled svoje dobre kvalitete tudi razstavljeno.

Norveški trg in naš izvoz

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine pri trgovinskem ministertvu nam sporoča:

Po poročilih, ki jih je sprejel zavod iz Norveške, obstoji možnost, da se poveča izvoz nekaterih jugoslovanskih predmetov na Norveško. Predvsem prihajajo v poštev: koroza, pšenica, češplje, jabolka, hruške, orehi, vino in grozdje, fige, olivno olje (za visoko razvito norveško industrijo konzerv), konoplja, hmelj in mogoče tudi tobak in zdravilne rastline.

Tudi večje količine bavksita bi bilo mogoče spraviti na Norveško, zlasti v njenem zapadnem delu. Potreba Norveške na fižolu bi se mogla kriti iz Jugoslavije. Težava je le v tem, ker Norveška uvaža le male količine fižola in večinoma samo rjav fižol, dočim bel fižol ni priljubljen. Tem več pa se uvaža zato na Norveško graha.

Najmočnejša uvozna luka za preje navedene predmete je Bergen, kjer je naš Zavod za pospeševanje zunanje trgovine stopil v zvezo z eno tamošnjih največjih tvrdk. Ta tvrdka je pripravljena, da prevzame plasiranje večjih količin navedenih jugoslovanskih predmetov na norveški trg, toda le v sodelovanju s prvorazredno jugoslovansko tvrdko. S svoje strani pa je ta norveška tvrdka interesirana na tem,

da izvozi v Jugoslavijo polenovke, slanike, ribje olje in mast in druge ribje proizvode.

Ker gre za transakcije v večjem stilu, bi bilo želeli, da stopijo naše velike eksportne firme v zvezo z omenjeno bergensko tvrdko in da se na ta način spravijo naši proizvodi čim uspešnejše na norveški trg.

Tvrdke, ki bi se zanimale za trgovinske zveze z Norveško, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, ki jih bo spravil v zvezo z norveškimi tvrdkami.

ZUNANJA TRGOVINA SOVJETSKE RUSIJE

Vsa zunanja trgovina sovjetske Rusije je znašala v prvih desetih mesecih letošnjega leta 1.058.5 milijonov rubljev. Od te vsote odpade na izvoz 461, na uvoz pa 597 milijonov rubljev. Največ je uvozila v Rusijo Nemčija, namreč za 360 milijonov rubljev, nato slede: Velika Britanija z 205, Italija s 44.6 in Združene države Sev. Amerike s 36 milijoni rubljev. Rusija je največ izvozila živin in sicer za 107 milijonov, sirovin in polfabrikatov za 123.2 in gotovih izdelkov za 80 milijonov rubljev.

† Veletrgovec Anton Kašman

Težka izguba je zadel Škofjo Loko in ves škofjeloški okraj. Eden najbolj delavnih in požrtvovalnih ljudi vsega okraja je za vedno zatisnil oči. V nedeljo ob 17.45 je umrl v Škofji Loki veletrgovec z železnino in posestnik Anton Kašman. Vest o njegovi smrti je hipoma preletela vse mesto in pretresla vse prebivalstvo. Črne zastave so zaplapolale s hiš, vse mesto in ves okraj pa sta pod vtisom te težke vesti. Vse je čutilo veliko vrzel, ki je nastala z večnim odhodom pokojnega Kašmana, pa saj se je tudi Kašman krepko udejstvoval v vsem narodnem in javnem življenju Škofje Loke in vsega okraja.

Pokojnik je bil rojen 1. 1881 v Škofji Loki kot sin trgovca s špecerijo. Najprej je obiskoval gimnazijo v Ljubljani, nato pa se je posvetil trgovini in po očetovi smrti prevzel domačo trgovino. V kratkem času je razvil svojo trgovino v eno najbolj slovečih v okraju in Kašmanova trgovina je zalagala z železnino ves škofjeloški okraj. Čeprav pa se je pokojnik ves posvetil trgovini, je vendar še našel čas, da je tudi v narodnem in javnem življenju postavil celega moža. Pokojni Kašman je bil eden tistih naših vzornih ljudi, ki so stebri vsega našega javnega življenja, a ki ne obesašo svojega dela na veliki zvon, temveč ki samo tiho in vztrajno delajo.

Ni bilo skoraj polja, na katerem se ne bi udejstvovala tudi delavna in darežljiva Kašmanova roka. Bil je podpredsednik okrajne hranilnice in vodovodnega društva, podpredsednik Združenja trgovcev za kranjski okraj, Kmetijska podružnica, Olepševalno društvo, godba na pihala, gasilci itd., vsa ta društva so imela v Kašmanu zanesljivo podporo. Posebno pa se je Kašman izkazal tudi kot odličen sokolski delavec.

Pokojni Kašman je bil trgovec, kakršni so v čast vsakemu narodu. Stanovsko zaveden in odločen borec za napredek slovenskega trgovanja, a tudi nič manj odločen in zaveden narodnjak, ki je vedno z svojim delom za druge dokazal, da se zaveda svojih socialnih dolžnosti do celote.

Večna slava spominu Antona Kašmana!

Zakon o zaščiti kmeta

Med vlado, člani Narodne skupščine in senata je bil dosežen sporazum, da se podaljša sedanji zakon o zaščiti kmeta z nekaterimi bistvenimi spremembami. Po tem sporazumu niso več zaščiteni: vsi dolgovniki za javne dajatve in za nakup živil, obleke in obuval, ki so narejeni po 20. oktobru 1931. Prav tako niso zaščiteni terjatve, ki jih ima kdo proti kmetu-dolžniku na podlagi njegove dolžnosti vzdrževanja, terjatve, ki izvirajo iz kaznivih dejanj, terjatve na račun plač in mezd, terjatve na račun zdravstvenih stroškov, pogrebov ter terjatve obrtnikov za izvršitev obrtniških del po 20. oktobru 1931.

Obresti, določene v čl. 3 zakona o zaščiti kmeta, so dolžni kmetje plačevati. Neplačane obresti se pribijejo h kapitalu. Izjemno stališče zadružnih hranilnic, posojilnic in regulativnih ter samoupravnih denarnih zavodov se z izjemo Narodne banke odpravi.

Obiščite avtomatični bulet D A J - D A M

NOVA FABRIKA TKANIN IN ROKAVIC

Podjetnik Oskar Maretič gradi v Zagrebu novo fabriko za izdelovanje tkanin za kravate. Fabrika bo izdelovala tudi rokavice. Fabrika se bo imenovala »Orao« in bo moderno urejena. Nabavljeni so najmodernejši stroji.

ČOKOLADA IN BONBONI SE PODRAZILI

Vsled povečanja davka na poslovni promet in vsled znatnega nazadovanja konzuma, so v Zagrebu povišali izdelovalci čokolade in bonbonov svojim izdelkom cene za 20 do 30 odstotkov. Navadna čokolada velja sedaj od 33 do 36 Din za kg, najfinejše vrste pa tudi še enkrat toliko.

Po svetu

Slovenskim koroškimi pevci ni izdala avstrijska vlada potnih listov za njih koncertno turnejo v Sloveniji. Zato pa tem pridnejše prihajajo k nam nemški pevci in igralci ter filmi, a za nje ima slovenska javnost vedno dovolj denarja.

Na predlog ministra za socialno politiko, Puclja, je ministrski svet sklenil za podpiranje brezposelnega in siromašnega prebivalstva kredit v višini 50 milijonov dinarjev, od katerih se bo uporabilo za javna dela 35, za podpiranje brezposelnih 10 in za podpiranje siromakov 5 milijonov dinarjev.

§ 5. zakona o zaščiti kmeta se smeta nadalje poslužiti Čačanski kreditni zavod v Čačku in Banka bratov Turkovičev v Zagrebu.

Konferenca male antante bo sredi t. m. v Beogradu.

Na konferenci petih velesil je prišlo do sporazuma in se Nemčiji prizna enakopravnost v oboroževanju, Nemčija pa se je pridruživla iz'avi velesil, da so za razoroževanje in da ne bo nobena velesila skušala s silo rešiti spornih vprašanj.

Pristojbine v mednar. brzojavnem prometu se bodo zbog sklepa madriške konference v izvenevropskem prometu podražile za 20 odstotkov, v evropskem pa se bodo pocenile. Za nujne brzojave se v mednarodnem prometu ne bo več računala trojna, temveč le dvojna pristojbina. S 1. aprilom 1933 se uvedejo za Evropo tudi pismeni brzojavi.

Vsled odpovedi koncesij petrolejski družbi Anglo-Persian Oil Comp. je velkobritanska vlada izročila perzijski vladi ultimatum in obenem poslala bojne ladje v Perzijski zaliv.

Promet v Sueškem prekopu se je v oktobru znatno povečal in dosegel višino, kakoršne še ni bilo od maja t. l.

Za elektrifikacijo svojih železnic bo izdala Italija v prihodnjih štirih letih 1200 milijonov lir. V 12 letih namerava Italija elektrificirati 40 odstotkov svojih železnic, za kar bo izdala 4.620 milijonov lir.

Gostilniških dolgov za pijačo ne bo mogoče več na Češkoslovaškem eksekvirati. V to potrebno novelo eksekucijskega reda je justični minister že pripravil.

Francija bo povečala Avstriji uvozni kontingent za les, sir in sadje.

Rumunija je uvedla kontingencijo svojega uvoza. Pod kontingentiranje pride 160 predmetov ali 60 odstotkov vsega rumunskega uvoza. Kontingentiranje pa ne velja za države, napram katerim je rumunska zunanja trgovina aktivna.

Mesto uvoznega kontingenta za les namerava nemška vlada znatno povišati uvozne carine na les.

Madjarska je sprejela češkoslovaški kompenzacijski predlog, da bo za 20.000 vagonov češkoslovaških drv izvozila na Češkoslovaško 29.000 pitanih svinj.

Atenska borza, ki je bila zaprta od odprave zlate valute v Angliji, je pričela dne 6. t. m. zopet poslovati.

Prometni štrajk v Atenah se je končal. Delavci so šli zopet na delo pod pogojem, da nобeden od stavkajočih ne bo odpuščen.

85 češkoslovaških plinarn je 1. 1931 proizvelo 122 milijonov kubičnih metrov plina, za 7.1 milijona več ko l. 1930. Poleg tega je bilo v plinarnah pridobljeno 223.570 ton koksa, 13.342 ton katrana, 911 ton sulfata in 651.9 ton bencola.

Notranja kupna sila funta je po poročilu Midland-banke ostala kljub padcu funta neizpremenjena in odgovarja tečaju funta 3:40—4:00 napram dolarju.

Nazadovanje tekstilne industrije na Češkoslovaškem drastično kažejo te številke: Leta 1925 sta prišla na vsakega tekstilnega delavca 2 brezposelna dneva, začetkom 1932 že 78 in začetkom decembra 1932 kar 96.

Produkcija avtomobilov v U. S. A. je znašala v oktobru 35.330 potniških in 13.000 tovornih, napram 57.560 potniških in 11.720 tovornih v septembru l. l.

Cene kovinam padajo še nadalje in tako notira standardni baker 20½ zl. funta (najnižji tečaj od 2. avgusta), cink pa 11:40 zlatih penc, znatno nižje ko v februarju 1931, ko je padel na najnižjo točko (12 zlatih penc).

Iz madjarskih advokatskih zbornic je bilo v decembru izbranih 32 advokatov, ker niso mogli plačati zborničnih pristojbin.

Francoski lesni trg za nas izgubljen

Kaj pravi francoski list?

Francoska vlada je pred kratkim nad vse povišala uvozno carino na les in sicer za mehki les do 60 odstotkov, da je s tem za nas francoski trg dejansko izgubljen. Isti dan, ko je bil objavljen dekret o povišanju carin na les, je bil objavljen dekret francoske vlade, s katerim se določa uvozni kontingent za les za tretje in četrto tromesečje na 60.000 ton z dostavkom, da se 40.000 ton rezervira za les, ki pride po morskem potu naravnost v francoska pristanišča iz Švedske, Finske, Letonske, Litve, Poljske in Norveške.

Da je prišlo do povišanja lesnih carin, je zasluga francoskih lesnih uvoznikov, ki so vodili energično borbo proti kontingentiranju lesnega uvoza in ki so bili zlasti proti kontingentiranju z uvoznimi licencami, ker so se te delile nepravilno. Lesni industrijalci pa so zahtevali stoodstotno povišanje uvoznih carin na les. Svoje argumente za to svojo zahtevo so obširno priobčevali v francoskih listih, čisto odkrito pa so nastopili v svojem strokovnem listu, kjer so povedali vse odkrito. Iz poročil teh listov, ki so zahtevali povišanje carin, se tudi vidijo razlogi, ki so privedli do poviška carin, a obenem dopuščili še nadalje kontingentiran uvoz za les iz severnih dežel. V tem pogledu je bil posebno odkrit »Le Bois«, ki je glasilo francoskih lesnih industrijcev in ki je pisal med drugim to-le:

»Nekateri listi so odprli svoje predale uvoznikom lesa, ki so nezadovoljni, ker ne morejo po mili volji preplavljati našo deželo s svojim lesom, kakor so to delali leta 1931, pri čemer se niso niti najmanj ozirali na propadanje (francoskega) domačega lesnega gospodarstva, ki je bila posledica te neomejene povodnje. Čas pa je, da se vendar enkrat v sili poslušajo tudi glas francoskih producentov. Davčna bremena, draginja delavskih moči, ki jih mora prenašati francoska lesna industrija, ji ne dovoljujejo, da bi delala s produktivskimi stroški, ki bi bili tudi le približno enaki onim, kakršni so v deželah, kjer se plačuje lesni delavec s šest franki na dan in še to v slabi valutni. Naši transportni stroški, ki so ostali isti, niso več v skla-

du z znižanimi cenami morskoga transporta. Domač les ne more več konkurirati z lesom nekaterih dežel, ki dejansko izvajajo dumping v namenu, da dobe našo zdravo valuto. Zato je bila potrebna obramba, ki so jo organizirali francoski producenti s tem, da so bili za sistem kontingentiranja z uvoznimi licencami.

Licence razdeljuje interprofesionalni odbor, v katerem so uvozniki v večini. Če torej ta razdelitev ni bila komu po volji, naj se obrne na svoje lastne zastopnike. Francoski potrošnik ni od teh zaščitnih odredb trpel, ker je imel zadosti lesa, če mu ga je pa manjkalo, ga je mogel z lahkoto dobiti iz naših nacionalnih zalog.

Res je, da nas francoski les ne more preskrbeti z vsemi potrebnimi vrstami lesa, zato pa je tudi interprofesionalni odbor predložil naknaden kontingent severnega lesa in bi bil ta kontingent tudi že realiziran, če se ne bi zoperstavili temu ostali uvozniki. Toda mi potrebujemo les, takšne kvalitete, ki more prenesti upravičeno povišanje carin, naše delavnice pa so prenapolnjene z manjvrednim lesom, ki so ga nam dobavile vzhodne države leta 1931 v ogromnih količinah. Ta les je prenesel samo dosedanje mizerne carine in to je vzrok, da danes škripljejo z zobmi nizki pomagachi tujega dumpinga. Povišanje uvoznih carin ne bo več dopuščalo, da bi čez naše meje prišel les manjvredne kvalitete, ki ga imamo dosti tudi v Franciji. Pač pa bodo carine omogočile, da se pride z opuščanjem ali oblaževanjem kontingentiranja do svobode, a da se s tem ne povzroča brezposelnost 700.000 francoskih lesnih delavcev ter bodo ti mogli še nadalje plačevati davke.

Na ta izvajanja francoskega lista dostavlja »Jugoslovanski Lloyd«, iz katerega tudi posnemamo članek lista »Le Bois«, to-le:

»Odgovor je podan, jasen in točen, ki ne potrebuje nobenega pojasnila. Na nas je, da po tej situaciji najdemo nadomestilo tudi za izgubo francoskega trga za naš mehki les in da najdemo trge, ki morda ne bodo smatrali našega lesa za nezaželjenega.«

20. Druge male živali za sport in izkoriščanje, njih higijena in bolezni.

21. Veterinarski pouk in literatura.

22. Shematizem veterinarjev Jugoslavije.

Že iz tega kratko navedenega programa je razvidno, kako važna bo ta prireditelj za vse, ne samo za našega kmetijskega gospodarja. Razstava bo obsegala dva razstavna paviljona v približni izmeri 2000 m² razstavnega prostora.

Denarstva

STANJE NARODNE BANKE

Po izkazu z dne 8. decembra je bilo stanje Narodne banke takšno (vse v milijonih dinarjev):

Podloga je padla za 9.9 na 1970.8, zlata zaloga se je zmanjšala za 4.9 na 1762.2, bankovci v tuji valuti za 1.7 na 1.8, devize pa za 3.2 na 206.7 Din.

Vsota kovanege novca se je povečala za 8, na 165.9 milijonov.

Posojila so se znižala za 12 na 2525.8, eskout za 10.7 na 2177 in lombard za 1.6 na 348.

Predujmi državi so znašali 1812.2, rezervni fond 53.9, inventar 158.7, razne aktivne 138.9.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 19.7 in znaša 4692.4. Obveznosti na pokaz so padle za 4.8 na 829.9. Državne terjatve so zmanjšane za 2.8 na 6.6, depoziti po tekočem računu pa za 9.4 na 572.4. Tudi obveznosti z rokom so se zmanjšale in sicer za 11.1 na 1442.3, razne pasive pa so se povečale za 23.3 na 230.7 milijonov Din.

Skupno kritje bankovcev znaša 35.68%, samo zlato pa 31.91%.

POSLOVANJE PRIVILEGIRANE AGRARNE BANKE.

Ker po načrtu novega zakona o zaščiti kmeta Privilegirana agrarna banka ne bo več zaščiten, je izvršilni odbor banke izdelal poročilo o dosedanjem poslovanju banke, da tako utemelji, kako neupravičeno je, če izgubi PAB to pravico. Iz poročila posnemamo (vse številke v milijonih Din):

Tekom svojega triletnega poslovanja je banka dala kmetom posojil v višini 1034.3. Od teh posojil je dobilo 20.044 kmetov hipoteknih posojil za 524.3, na zadružne obveznice in menice je posodila banka 313.2, od bivše Direkcije za kmetijski kredit pa je prevzela posojil za 115.5 milijonov, ostalo posojila so bila lombardna in druga posojila. Vrnjeno je bilo hipoteknih posojil za 40.8, zadružnih in meničnih za 129.1, od direkcije za kmetijski kredit prevzetih za 77.6, v vsem je torej bilo vrnjenih posojil za 316.7. Za posojila je računala PAB za dolgoročna hipotekarna posojila 9%, za zadružna posojila pa 7%.

Letos je zapadlo 142.492 plačil, plačanih pa je bilo samo 42.811. Kljub temu pa je bila izvršena prodaja posestev samo v 173 primerih. Pri tem pa je banka sklenila, da se prodaja ne izvrši, če dolžnik tudi šele na dan dražbe plača svoj dolg.

Ugoden položaj švicarskega franka

Na seji švicarskega zveznega sveta je poročal o stanju švicarskega franka zvezni svetnik Musy, Ugotovil je, da Švica ni zadolžena v tujini. Kratkoročne obveznosti švicarskih denarnih zavodov morejo biti realizirane brez težkoč. Tudi takojšnje izplačilo milijarde frankov v zlatu, ne bi povzročilo nobenih težav. Bilo bi celo za Švico koristno, ker bi se Švica osvobodila zlata, ki leži danes neizkoriščeno v Švici. Če bi notranji ali zunanji razlogi zahtevali, bi mogla švicarska Narodna banka izdati bankovcev za več milijard frankov, a zlato

kritje vseeno ne bi padlo pod zakonsko določeno mero 40 odstotkov, ker znaša današnje zlato in devizno kritje švicarskega franka 166 odstotkov. Švicarska država nima nobenih kratkoročnih dolgov, temveč nasprotno za 120 milijonov terjatev pri Narodni banki in drugih denarnih zavodih. Švicarski frank bo tako dolgo na zlati pariteti, dokler bo vladal v Švici red in mir. In ni se bati, da ne bi mir in red vladala še nadalje.

*

Hranilnih vlog je imela nemška Poštna hranilnica koncem oktobra 9.758 milijonov mark, za 26.5 milijonov več ko koncem septembra.

Tečaj obveznic vojne škode se je v zadnjem času zelo popravil in sicer od 170 na 219.50—220 Din.

Državni dolgovi Poljske znašajo 5.011 milijonov zlotov, od katerih odpade na zunanje dolgove 4.554 ali 90%. Vojni dolgovi Poljske znašajo 2.884 milijonov in sicer Ameriki 1.800, Franciji 805, ostalo drugim državam.

Izdatki pariške občine v l. 1931 so znašali 11.241.9 milijonov frankov, dohodki pa 11.340.8 milijonov. Proračun mesta Pariza je torej več ko dvakrat večji ko naš državni proračun.

Svetovni borzni indeksi

Indeks svetovnih borz je bil v preteklem tednu še zelo pod uplivom vprašanja ameriških vojnih dolgov. V zadnjem času pa se je položaj vsled kolebanja funtovega tečaja še poslabšal. Borzni svetovni indeksi se je gibal tako-le:

	Zač. 1927 = 100%	19. XI. 1929	25. XI. 1932	3. XII. 1932
Berlin	113.6	26.2	26.6	28.1
London	102.6	54.1	54.7	54.1
Paris	156.8	57.1	58.9	58.1
Bruselj	133.8	30.1	30.2	29.7
Amsterdam	104.5	29.2	29.1	28.2
Stockholm	109.5	11.8	11.9	11.3
Curij	101.0	41.1	41.0	39.8
Dunaj	91.4	36.1	36.1	35.7
Praga	108.3	53.6	54.1	55.5
Newyork	137.3	39.6	36.6	34.7

Razen na berlinski in praški borzi so tečaj vrednostnih papirjev na vseh drugih borzah popustili, vsled česar je svetovni borzni indeks, ki se je v predpreteklem tednu neznatno popravil od 37.8 na 37.9, nazadoval od 37.9 na 37.5%.

Ljubljanska borza

Tečaj 12. decembra 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold	2315.13	2326.49
Berlin 100 M	1368.47	1379.27
Bruselj 100 belg	798.02	801.96
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curij 100 fr.	1108.35	1113.85
London 1 funt	186.86	188.46
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5741.59	5769.85
Paris 100 fr.	224.99	2.6.11
Praga 100 kron	170.67	171.53
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	294.57	296.97

OBČNI ZBOR

X. redni občni zbor industrije železa Greinitz, d. d., železarne na Muti, bo 22. decembra ob 16. v pisarni notarja dr. Sorlija v Mariboru.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klubuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 3. Telefon št. 22-72

Veterinarska razstava

na velesjmu od 2. do 11. septembra 1933

Ko so v javnost prodrli glasovi, da našo domačo živino ogroža nalezljiva bolezen, so se ljudje namah jeli zanimati za živalske bolezni. Naši listi so začeli pisati o živinozdravstvu ali veterini, o veterinarjih in ukrepih veterinarske policije zoper živalske kužne bolezni. Ljudje so radovedno čitali o preteči nevarnosti, drugi so se zanimali in povpraševali o značaju bolezni, o ukrepih in drugem, in še tretji so porabili to priliko pa so udarili, resno ali le šaljivo, po veterinarstvu, veterinarskih odredbah in veterinarskih organih samih, kar se je v sedanjih razmerah kaj čudno dojmilo.

Iz vsega tega se vidi, kako malo je splošnosti znana važnost živinozdravstva sedanje dobe, dalje kako malo je znan njegova razvoj in njegovo današnje stanje po vsem kulturnem svetu in torej tudi pri nas. Dokazuje pa to tudi, kako silno pomankljivo je znanje laikov o visoki stopnji veterinarske znanosti in njene praktične uporabe v vsem svetovnem narodnem gospodarstvu.

Vse to je dalo pobudo, da se priredi v okvirju jesenskega velesjma v Ljubljani od 2.—11. septembra 1933 »Veterinarska razstava«, ki bo gotovo nad vse poučna in zanimiva. To razstavo bo priredila dravska

sekcija jugoslovanskega veterinarskega združenja, kar nam jamči, da bo razstava obsežna in verna slika sodobnega živinozdravstva ali veterine, kakršne do sedaj tudi v visokokulturnem tujemstvu še niso videli.

Razstava bo obsegala sledeče:

1. Pogoji in pomen živinoreje v naši državi.
2. Embrijologija, porodništvo.
3. Nega in hranjenje mladih živali.
4. Razvojne in vzgojne bolezni.
5. Higijena nege živali.
6. Higijena prehrane.
7. Anatomija in fiziologija.
8. Pasma. (Konj, govedo, svinja, ovca, koza, perutnina, kuncereja, čebele, rbe.)
9. Kužne bolezni.
10. Zatiranje infekcijskih in parazitar-nih bolezni.
11. Druge bolezni.
12. Forenzična veterina.
13. Bolezni kopita in parkljev.
14. Veterinarska praksa.
15. Mazaštvo.
16. Higijena živil animalskega izvora.
17. Živalski promet.
18. Živalske sirovine.
19. Vsakdanje izkoriščanje živali.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Žalostna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnava izven konkurza. za čas od 21. do 30. novembra 1932.

A. OTVORJENI KONKURZI*

Savska banovina: Kovačič Viktor, Zagreb, Branimirova 43; Majer Lavoslav, skladišče kož, Majer Kamila, oba Slavonški Brod.

Vrbaska banovina: Hamo Mehmed in Husein Memić, Bos. Novi.

Primorska banovina: Dalbello ud. Marija, neprot. trgovka, Sinj; Giovanelli Ermengildo, neprot. trg., lastnik tvrdke »Izvort«, Split; Kesič Miro, neprot. trg., Split.

Drinska banovina: Miladinović Živko, trgovec, Koceljevo; Sua Salomon pokojnog Avrama, trg., Zenica; Žunić Radoje M., trg., Šabac.

Dunavska banovina: Tirnanič Savo, trg., Krnjevo.

Moravska banovina: Jovanović J. Aleksander, trg., Svilajnac; Milić Aleksander, trg., Svilajnac; Stajković Stojan, trg., Bor.

Vardarska banovina: Stamenković Vasilija vulgo »Abraše«, abadžija, Leskovac; Vladić Petar, trg., Kumanovo.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Babić Braća, neprot. trg., lastnik Stjepan Babić, Brinje; Dubsky Josip i drug, Zagreb, Deželiceva 10; Fuchs A. nasljed. Fuchs Rudolf i Satrapa Ivo, Daruvar; Kohn Jakob, prot. trgovec, Orahovica; Radulović Manojlo, branjevec, Lokva 86; Salgo Maks k. d., Osijek; Šimić Dj., gradbeno podjetje, Sl. Brod.

Vrbaska banovina: Forkap Djordje R., trg., Bos. Svilajnac; Katić Rado in Veljko pok. Riste, trg., Donji Vakuf; Lamerso Fridrih, trg., Nova Topola; Marković Todor M., trg., Omarska; Simić Sefer i sinovi, trg., Kozaruša.

Primorska banovina: Bajrogić Husaga i sin, trg., Mostar; Manojlović Jelisava, neprot. trgovka, Šibenik; Terzanović Pia pok. Jakova, prot. trg., Šibenik.

Drinska banovina: Memišović Hasan, neprot. trg., Dobo; Visler Oskar, trgovec, Sarajevo.

Moravska banovina: Micić Djordje, trg., Negotin.

Vardarska banovina: Stojanović Borisav, trg., Orahovica.

C. KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Savska banovina: Deutsch Evgenija, neprot. trgovka, Severin; Fischer in Bruchsteiner, Zagreb; Kovač Drago, trgovec, Babinje; Steiner Albert, trgovina s čevlji, Olga Steiner, Varaždin.

Primorska banovina: Gregov Rok pok. Bože, neprot. trg., Preka.

Drinska banovina: Novaković Milan, biv. trg., Obrenovac; Teofilović Zivojin, trg., Šabac.

Zetska banovina: Bahar Samuel, trg., Novi Pazar.

Dunavska banovina: Babić Veljko, Vel. Kikinda; Bladt Karl, Novi Vrbas; Herš Rihard, neprot. trg., Debeljača; Petrović Stanoje, trg. pomoč., Kragujevac; Stefanović Stanojlo, trg., Požarevac.

Moravska banovina: Ristić Joyan, kavarar; Paračin; Zdravković Vojislav, abadžija, Kraljevo.

Vardarska banovina: Bečirević Izet, Resna; Bojković Dimitrija, trg., Obilić; Milanović Pavel, trg., Uroševac; Mladenović Dimitrija, Bitolj; Temeljkić Dime i Temeljkić D. Nikola, Bitolj.

D. KONČANA PRISILNA PORAVNALNA POSTOPANJA:**

Savska banovina: Bačić Dragutin, Zagreb; Belovarac Franjo in Antonija, trg., Osijek; Glad i drug prije Filip Haas i sinovi, Zagreb; Herlinger Mavro, Zagreb; Kohn Aleksander, trg., Zagreb, Ilica 92; Kohn Marija; Velika Gorica; Miljan Juraj, krojaški obrtnik, Krapina; Oblatt Geza, Zagreb; Pavičić Duje, trg., Boričevac; Rožić Božidar, Karlovac; Srpska zemljoradnička zadruga v Medku; Šarar Tome i sin, trg., Grižane; Tarandek Josip, trg., Gola; Trkulje Milana sinovi, trg., Gospić; Uzelac Milan, trg., Gračac.

Vrbaska banovina: Drinić Djordje, Bos. Gradiška; Džaferović Muharem, Brnjavica; Džaferović Muharem i Adam, Turski Vakuf; Hercig Rudolf, Nova Topola; Jahić Mehmed, Banjaluka; Hamo Mehmed i Husein Memić, Bos. Novi; Milić Anton, Bos. Kostajnica; Mirecki Peter, Trnjava.

Primorska banovina: Marković Valerija, trgovka, Senj; Miletić Ante Markov, Stanj.

Drinska banovina: Baruh Jakob J., trg., Sarajevo; Ciganec Pavel, Vinkovci; Crnje Slevan, Sid; Durlanić Emanuel, Tovarnik; Musafija Jozef A., trg., Sarajevo; Sua Salom pok. Avrama, trg., Zenica.

Dunavska banovina: Hičik Elemer, trg., Pašičevo; Vajer Anton, trg., Veliki Bečkerak.

Vardarska banovina: Selman Hadži Amet, trg., Tetovo.

Beograd, Zemun, Pančevo: Mošo Elija, trgovec, Beograd.

* Opomba: Datum za imenom tvrdke pomeni rok, do katerega je treba terjatev prijaviti sodišču.

Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnava), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

Podatke iz Dravske banovine smo izpustili, ker jih objavljamo sproti.

** Opomba: Vzrok, zakaj je bilo postopanje končano, se izve v našem tajništvu.

MEDNARODNI KARTEL UMETNE SVILE

Med zastopniki zainteresiranih francoskih, nemških, belgijskih in drugih industrijalcev se vrše pogajanja za ustanovitev mednarodnega kartela za umetno svilo. Pogajanja potekajo ugodno in misli se, da bi tak kartel mogel evropske proizvedente zaščititi pred japonsko konkurenco. Cene umetne svile kartel ne bi znatno povečal, pač pa bi napravil konec medsebojni in precej ostri konkurenci evropskih producentov umetne svile.

*

SLUŽBENI LIST

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 10. decembra objavlja: poslovnik stalnega strokovnega sveta za preizkušanje zdravil, izpremembo čl. 37. in 41. carinsko, pomorskega pravilnika, več ratifikacij mednarodnih konvencij, odredbo o reflektornem steklu na vozilih, razne objave iz »Službenih Novin« ter razglase sodišč, uradov in razne objave.

IZVOZ V GRČIJO

Meseca novembra je bilo v Grško uvoženo skozi carinarnico v Bitolju: 3751 ovac in ovnov, 2410 jarčev in jagnjedi, 487 koz, 56 bivolvov in bivolic, 60 bivolčetov, 20 volov, 32 krav, 21 telet, 22.684 kg hrušk, 9605 kg jabolk, 1076 kg masla, 11.785 kg sira in 100.000 kg stročnic. Čez carinarnico v Djevdjeliji, pa je bilo izvoženo 96.881 glav drobnice in 541 ton fižola.

KAJ ZASLUŽI NEMSKI KMET?

V »Berliner Tagblatt« navaja neki župan male vasi v južni Nemčiji te številke o zaslužku kmeta, ki ima 10 ha veliko posestvo. **Stroški:** za krmo 1000 mark, umetna gnojila 250, razsvetljava, motorna sila in popravila 250, zavarovanje 50 in davki 50 mark, skupaj 1600 mark. **Dohodki:** žito 600, mleko 700, jajca 200, živina, sadje itd. 700 mark, skupaj 2200 mark. Kmetu ostane torej 600 mark, če opravlja vsa dela sam s svojo rodbino. V tem primeru tudi shaja. Če pa pride bolezen ali če mora obdelovati zemljo s tujimi močmi, potem se mora zadovoljiti, ker znaša mezda za enega hlapeca 400 mark mesečno.

VELIKO ITALIJANSKO PODJETJE V TEŽKOČAH

Leta 1929 ustanovljena družba Ameritalija v Milanu je zašla v težke finančne težave, iz katerih se skoraj gotovo ne bo mogla rešiti. Ustanovni kapital družbe znaša 200 milijonov lir, lani pa je imela družba že 116 milijonov lir izgube, ki je letos še narasla. Večina delnic te družbe je v rokah Amerikancev.

DOBER USPEH MIKLAVZEVEGA SEJMA V ZAGREBU

Sejem z dne 9. t. m. je bil kljub slabemu vremenu zelo dobro obiskan. Posebno mnogo je bilo živine in mestoma najodličnejše kvalitete. Nekatere svinje so bile do 200 kg težke. Na trg je prišlo tudi dosti tujih kupcev in se je kupovala živina za Neapol, Palermo, Tripolis in Dunaj, konji pa za Reko in Palermo. Cene so bile v splošnem evrste, zlasti za svinje, ki so se prodajale po 8-50-10 Din, dočim so na lanskem Miklavzevem sejmu dosegle le 6-8 Din za kg žive teže. Tudi za teleta so cene narasle. Letos se je dajalo za teleta 6-25-6-50, lani pa le 3-5-75 Din za kg žive teže. Cena za drugo živino je ostala neizpremenjena, samo junci boljše vrste so se prodajali za 1- Din za kg žive teže.

IZVOZ SADJA

V času od 20. do 30. novembra je bilo iz naše države izvoženo jabolk: v Češkoslovaško 123, v Nemčijo 84, v Grško 2 in v Avstrijo 1 vagon; hrušk: v Avstrijo 2 vagona; orehov: v Nemčijo 72, v Avstrijo 15 in v Švico 2 vagona.

POVISANJE GRŠKEGA CARINSKEGA AZIJA

Grška vlada je odobrila preračunalni tečaj med zlato in papirnato drahmo za uvoz življenskih potrebščin na 15, za bencin, sirovo maslo, mast in razne kovine na 20. Vse drugo blago pa se smatra ko luksuzno in se bo carinilo na podlagi, da je ena zlata drahma enaka 22, odnosno 25 in 30 papirnatim drahmam. Uredba je stopila 5. t. m. v veljavo.

UVOZ V ANGLIJO SILNO PADA

Padec funta in angleške carine so nadvse zadele vse evropske industrijske države, da je njih izvoz v Anglijo padel v katastrofalnem obsegu. Zlasti čuti to poleg Nemčije Češkoslovaška. Izvoz Češkoslovaške v Anglijo je znašal v prvih devetih mesecih l. 1931 še 1014 milijonov, letos pa je v isti dobi znašal le še 297 milijonov. Uvoz iz Anglije v Češkoslovaško pa se je znižal le za 50 milijonov od 300 na 250. Posledica tega je, da je bila češkoslovaška trgovinska bilanca l. 1931 napram Angliji aktivna še za 714 milijonov, letos pa le še za 47. Ta padec je za Češkoslovaško tem bolj občuten, ker je Anglija upniška država, kateri mora češkoslovaška plačevati obresti. Najbolj je nazadoval izvoz tekstilnega blaga: od 133 na 21 milijonov, čevljev in usnatih izdelkov od 121 na 24, volnena blaga od 118 na 14, platnena blaga od 35 na 2, stekla od 157 na 65, železa od 64 na 10, gumastih čevljev od 59 na 16 itd.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.
Torek, dne 13. decembra: Zaprt.
Sreda, dne 14. decembra: Zločin in kazen. Red C.
Četrtek, dne 15. decembra ob 15. uri: **Roksi.** Dijaska predstava po znatno znižanih cenah. Izven.
Opera, začetek ob 20.
Torek, dne 13. decembra: Erika. Red D.
Sreda, dne 14. decembra: Manon. — Red Sreda.
Mariborsko gledališče
Sreda, dne 14. decembra: Zaprt.

Združenje trgovcev za srez Kranj v Kranju naznanja tužno vest, da je danes nenadoma preminul naš tovariš

Anton Kašman
trgovec v Škofji Loki in dolgoletni član uprave Združenja trgovcev v Kranju.

Predragemu tovarišu, vzglednemu in požrtvovalnemu odborniku ohranimo časten in svetel spomin.

Pogreb blagopokojnika bo v sredo, dne 14. t. m. ob 14. uri iz hiše žalosti v Škofji Loki na mestno pokopališče.

Kranj, 11. decembra 1932.

Uprava Združenja trgovcev za srez Kranj v Kranju.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudniške vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Trgovci in industrijci!

Trgovski

list

se priporoča za

inseriranje!

Brzjavni: Krispercoloniale Ljubljana — Ceteron št. 2265

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Ljubljana

Velepražarna kave. Dunajska cesta 33

Mlini za dišave. Točna postrežba. Ustanovljeno leta 1840

Zaloga špirta,

raznega žgana in konjaka.

Mineralne vode. Ceniki na razpolago.